

Koululaistehtävät / Pohjois-Pohjanmaan museo

VASTAUKSET: AMMATTIKUNNAT JA KULTASEPÄNTYÖ

1. Selitä mitä tarkoittaa käsite ammattikunta? Kerro myös lyhyesti sen historiasta. Jokaisella käsityöläisalalla oli oma ammattikuntansa, joka valvoi sen jäsenten etuja ja johon kuuluminen oli ammatinharjoittamisen ehtona. Ouluun ensimmäinen ammattikunta perustettiin vuonna 1760. Elinkeinovapauslaki vuonna 1868 lopetti järjestelmän. Vuodesta 1879 ammatinharjoittamiseen riitti ilmoitus maistraatille.

2. Mieti miten nykyinen oppisopimuskoulutus on nähtävissä perinteisen oppipoika-kisälli-mestari-perinteen osana?

Nykyisessä oppisopimuskoulutuksessa, kuten vanhassakin järjestelmässä, olennaisinta on työssä ja työnteon kautta oppiminen. Työnteon ja tiedollisen opiskelun yhdistelmällä on mahdollista hankkia itselleen ammatti ja muodollinen pätevyys, aivan kuten vanhassa oppipoika-kisälli-mestari-järjestelmässä.

3. Mitä suutarin ammatille tapahtui 1800-luvun lopulla?

Suomessa – myös Oulussa – alkoi teollinen kenkien valmistus. Suutarien tekemien kenkien määrä väheni nopeasti ja he keskittyivät enemmän korjaustoimintaan.

4. Näytteillä on Oulun Osoitekalenteri vuodelta 1887. Selvitä minkä alan ammattilaisia olivat: Axel G. Rosenqwist, Johan Hiltunen ja Mathilda Höckert?

Rosenqwist oli satulamaakari, Hiltunen oli räätäli ja Höckert oli kondiittori.

5. Selitä lyhyesti kultasepän ammatin eri tasot, mitä töitä kullakin tasolla tehtiin ja miten noustiin seuraavalle tasolle:

Oppipoika:

Kaksi vuotta työskentelyä sliippipytyllä, jossa esineet hiottiin hiilellä sileiksi. Varttunut oppipoika sai tehdä sormuksia, sormustimia ja lusikoita. Viiden vuoden oppiajan jälkeen pääsi kisälliksi, jos kisällinäyte esim. ehtoolliskannu oli hyväksytty.

Kisälli:

Kisällit kiersivät eri paikkakunnilla työskennellen kussakin paikassa muutaman kuukauden, myös ulkomailta haettiin oppia. Taitavimmat kisälleistä toivat matkoiltaan uusia malleja.

Mestari:

Mestarin arvon saavuttamiseksi oli tehtävä mestarinäyte ja suoritettava mestarin-tutkinto. Mestari sai tehdä ja myydä hopea- ja kultatavaraa. Tuotteita myytiin kotikaupungissa, markkinoilla ja tilauksesta. Tilaustuotteet olivat merkittävimpiä töitä.

6. Juho Hesekeel Pekuri oli yksi maineikkaimpia ja menestyneimpiä Oulussa vaikuttaneita kultaseppiä. Hän vaikutti kaupungissa vuosina 1884–1943. Näytteillä on Pekurin liikkeessä valmistunut suuri hopeinen kynttelikkö. Se on valmistettu lahjaksi eräälle paikalliselle merkkihenkilölle. Kenelle?

Maaherra E. Y. Pehkoselle; hänen nimensä on kaiverrettu kynttelikköön.

7. Etsi museon toisessa kerroksessa olevasta hopea- ja tinatöitä esittelevästä vitriinistä Anders Brusen tekemä hopeakannu. Minä vuonna se on valmistettu?

Brusen kannu on valmistettu vuosina 1678–1683.

8. Mikä kaikista museossa näkemistäsi esineistä miellytti eniten silmääsi? Perustele miksi?